

Prenumerata wynosi:
we Lwowie:
 miesięcznie 2 korony;
 za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 halerczy;
na prowincji:
 za jednorazową przesyłką: z dwurazową przesyłką:
 rocznie . . . 30 K — h . . . 36 K — h
 kwartalnie . . . 7 50 . . . 9 —
 miesięcznie . . . 2 50 . . . 3 —
 W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Reklamsów Redakcja nie zwraca.

Adres: „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Mariacki 1. 1.
 Telefon Nr. 151.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitiwy albo jego miejsce 20 halerczy
 Za jeden wiersz petitiwy w rubryce *Nadesłane* 40 halerczy
 Drobne ogłoszenia po 3 halercze za słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halerczy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitiwy 60 halerczy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: . . . 5 halerczy
na prowincji: . . . 5 halerczy
 popołudniowy . . . 8 halerczy
 popołudniowy . . . 10 halerczy

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Połączenie się stronnictw polskich na Śląsku górnym.

Lwów, 12 października.

Donieśliśmy przed kilku dniami, iż wskutek wystąpienia p. Napieralskiego, redaktora *Kotłika* bytomskiego, z centralnego komitetu wyborczego i poddania się go pod uchwały polskiego Tow. ludowego i Tow. wyborczego, które razem utworzyły komitet prowincjonalny wyborczy. Oba towarzystwa wydały obecnie odezwę, ogłoszoną właśnie w pismach śląskich, która potwierdza w całej rozciągłości nasze informacje. Odezwę ta brzmi:

Polskie Towarzystwo wyborcze i polskie Towarzystwo ludowe, uznając, że stan niezgody w społeczeństwie naszym, wywołany wyborami do parlamentu, tak katolickiej, jak i polskiej sprawie niepowetowane szkody przynieść musi — zbliżyli się do siebie i imię dobrą ludu polskiego, dla którego oba równie dobrą wolą są ożywione, i uwzględniając wszelkie okoliczności, które uwzględnić należało, na następujących zasadach zawarły polityczną zgodę:

1. Lud polski na Śląsku ma przyrodzone i nadprzyrodzone prawo do swojej narodowości. Z tego wynika, że lud polski jest uprawniony do wszelkich dążeń, ażeby goziwymi środkami starać się o zachowanie i rozwój swojej narodowości pod każdym względem i to na mocy konstytucji, która, nakładając obowiązki na obywateli, nadaje im prawa.

2. Lud polski ma prawo jednoosobnie do wyborów to samo prawo, jakie bezsprzecznie każdy naród posiada, aby wybierać posłów swojej narodowości, to jest Polaków. I to prawo wynika z konstytucji państwowej.

W uznaniu tych praw i praw, których słuszości nikt ze sprawiedliwych ludzi zaprzeczyć nie może, postanowili oba Towarzystwa utworzyć władzę wyborczą pod nazwą: „Polski komitet wyborczy dla Śląska”, którego podstawą jest uznanie narodowo-polskiego stanowiska przy wyborach, a celem: zabieg o wybór Polaków.

W poczuciu wspólności narodowej z resztą narodu polskiego w Prusiech, wysłał polski komitet wyborczy dla Śląska dwóch delegatów do polskiego komitetu centralnego na rzeszę niemiecką.

Co do nadchadzących wyborów sejmowych, oba Towarzystwa zgodziły się, uwzględniając istotny stan rzeczy, a mianowicie jawność wyborów i ekonomiczną zależność wyborów, ażeby polski komitet wyborczy we wszystkich okręgach wyborczych Śląska zachował przy wyborach tymczasową abstenencję (to znaczy: nie zajmował stanowiska, nie mieszał się do wyborów), z wyjątkiem okręgu pszczyńsko-rybnickiego, gdzie mają być postawieni kandydaci Koła polskiego. Stanowisko nasze w tym okręgu opiera się na fakcie, że przy wyborach do parlamentu oddano tam głosów polskich na kandydata Koła polskiego 13.000, na kandydata centrum około 8000; większość wyborców zatem dała niedwuznacznie poznać, przy wolnych i żadnych względami nie tamowanych wyborach do parlamentu, wolę swoją w tym kierunku.

Stosownie do tej uchwały, polski komitet wyborczy dla Śląska będzie kierował wyborami.

Za względu na dobro sprawy katolickiej, nam Polakom równie świętej, jak katolikom innych narodowości, dodajmy, że abstenencję rozumiemy, jak oczywista, tak, iż nikomu z katolickich wyborców polskich nie wolno

głosować na wroga katolicyzmu lub polskiej narodowości.

Do polskiego komitetu wyborczego dla Śląska wybrało polskie Towarzystwo ludowe 10 członków; są to pp.: 1. Eckert Jan z Gliwicz, 2. dr. Hylla Piotr z Katowic, 3. Mateja Jan z Królewskiej Huty, 4. ks. proboszcz Pendzialek Antoni z Boguszwic, 5. dr. Parczewski Bogusław z Bytomia, 6. Rassek Wojciech z Tworoga, 7. dr. Rożański Marjan z Gliwicz, 8. Ruda Ludwik z Pyskowic, 9. Sieroń Antoni z Rudy, 10. ks. proboszcz Skowroński Aleksander z Ligoty.

Polskie Towarzystwo wyborcze wybrało 10 członków; są to pp.: 1. Dr. Adamczewski Stefan z Katowic, 2. Hanke Maksymilian z Bytomia, 3. Kopczyński Józef Kalasanty z Niemieckich Piekar, 4. Ligoń Adolf z Katowic, 5. dr. Miecznikiewicz Ildelfons z Katowic, 6. Neuman Franciszek z Siemianowic, 7. dr. Rosteł Józef z Raciborza, 8. dr. Seyda Zygmunt z Katowic, 9. Stejslicki Jan Nepomucen z Siemianowic, 10. dr. Trzebiatowski Kazimierz z Koźla.

Po utworzeniu się polskiego komitetu wyborczego dla Śląska, polskie Towarzystwo ludowe przestaje być władzą wyborczą. Polskie Towarzystwo wyborcze rozwiąże się i poleci członkom swym wstąpienie do Towarzystwa ludowego.

Zarząd Towarzystwa ludowego.

Zarząd Towarzystwa wyborczego.

Nowo utworzony „Polski komitet wyborczy dla Śląska” wydał też odezwę, w której donosi, że powołany do objęcia steru spraw wyborczych ludu polskiego na Śląsku, ukonstytuował się jak następuje:

Zarząd stanowią pp.: 1. ks. Pendzialek Antoni z Boguszwic jako przewodniczący, 2. Stejslicki Jan Nepomucen z Siemianowic jako zastępca przewodniczącego, 3. dr. Rożański Marjan z Gliwicz jako sekretarz, 4. Ligoń Adolf z Katowic jako skarbnik.

Następnie podniósłszy znaczenie zgody i jednoci, które zapanowały w obozie polskim, Komitet wyborczy pisze:

Rodacy! Poleźni i groźni są przeciwnicy nasi, nieublaganym system, którym z nami walczy — lecz potęgi te z pewnością się rozbiją o mur piersi polskich, bo dziś im przeciwstawiać możemy jeden zgodny i karny obóz polski. Skutki tej jednoci niebawem się okażą, bo kilka zaledwie tygodni dzieli nas od wyborów sejmowych.

System wyborczy, na mocy którego te wybory się odbywają, już Bismarck nazwał najniebezpieczniejszym ze wszystkich systemów wyborczych. Nadaje on za wielkie przywileje możnym, z krzywdą ludu pracującego. Oprócz tego wybory są jawne; uniemożliwiają więc ludzom zależnym oddanie głosu według sumienia. Chociaż więc co do powodzenia akcji naszej wyborczej żadnym złudzeniem oddawać się nie możemy, postanowiliśmy, celem zadokumentowania naszego zasadniczego stanowiska, postawić jako kandydatów do Koła polskiego w okręgu pszczyńsko-rybnickim panów:

1. Kowalczyka Jana, redaktora z Katowic, 2. Pardygoła Teofila z Cioska per Czerwionka,

3. Początek Emanuela, właściciela ziemskiego z Tychów.

Ludzie to ze wszech miar godni i znani, to też sądzimy, że obywateli w tym okręgu z radością ich zamianowanie przyjmą i z tym większą gorliwością i zapalem do pracy przedwyborczej się zabiorą.

Szczęść Boże polskiemu ludowi!

Zarząd polskiego komitetu wyborczego do Śląska.

Delegatami do polskiego komitetu centralnego wybrano pp.: ks. Skowroński z Ligoty i dra Hankiego z Bytomia, a zastępcami

camii ich dra Różańskiego z Gliwicz i dra Rostka z Raciborza.

Korespondencje.

Czerniowce 11 października.

(Niezwyczajne posiedzenie sejmiku.)

Mówią oddawna w Austrii o bankructwie parlamentarysty, ale kto by chciał przekonać się o tem dowodnie, niechajby był pospieszył na publiczne posiedzenie sejmiku bukońskiego, które odbyło się tutaj 8 bm. Treść i forma obrad były czemś tak niezwykłym i niepraktykowanym w świecie parlamentarnym, że trudno nie podać ich do szerszej wiadomości, jako *curiosum* swego rodzaju.

W Czerniowcach wychodzi coś do 12 pism, przeważnie w języku niemieckim. Pannuje tu jeszcze ów zwyczaj, że obywatel, mający pretensje do polityki, czy do interesu osobistego, wyszukuje redaktora i zakłada pismo. Toż za każdym prawie z tych pismek stoi ambicja paru jednostek, lub interes drukarza. Jednym z takich pism jest wydawany przez p. Maksa Reinera niemiecki *Bukowinaer Journal*, który podobno pozostaje w bliskich stosunkach z paru osobistościami ze sfer rumuńskich, biorącymi czynny udział w życiu publicznym.

Ten *Buk. Journal* popiera politykę sejmowego klubu rumuńskiego i walczy z jego przeciwnikami. Przy uzupełnianym wyborze posła do sejmiku z miasta Suczawy, żydzi tamtejsi wystąpili solidarnie przeciw kandydatowi klubu rumuńskiego i zdecydowali o zwycięstwie radykalnego Rumuna. To dało asumpt wspomnianemu czasopismu do wystąpienia z surową przestrogą do żydów i z twierdzeniem, że nie powinni prowadzić odrębnej polityki narodowej żydowskiej, bo mogą wywołać antysemityzm. — Ten artykuł gazety oburzył przedewszystkiem członka klubu posłów „wolnomyślnych”, dra Strauchera, żyda-radykała i stało się, że klub ów (złożony z 3 posłów ruskich, radykalnego Rumuna, dra Oniciuła i wspomnianego dra Strauchera) wystąpił w sejmie z wnioskiem nagłym, ażeby redakcja czasopisma *Buk. Journal* wyraziła oburzenie i potępienie za jej tendencje!

I przewodniczący marszałek kraju nie widział nic przeciwnego pójści i zadaniu sejmowi w tem wniosku. Dopuszczył do dyskusji i wszczął się jedyna w swoim rodzaju polemika sejmowa z prywatnym przedsiębiorstwem dziennikarskim. Prawie półtorej godziny mówił p. Straucher na temat „autochtonnych” praw żydów i imputacji klubowi rumuńskiemu autorstwo artykułu, iż jego członkowie wyrażali niesłychanie obelżywymi. Sekundowali mu przytem ruscy posłowie: dr. Stocki i Pihulak, rzucając obelgi prawdziwie „ukraińskie”. Mowca zakończył wezwaniem sejmowi do wyrażenia oburzenia z powodu antysemitckiego artykułu pisma.

Ale nie tutaj koniec szopki. Toż samo pismo w innym wydaniu zamieściło charakterystykę posła Mikołaja Wasylki, również członka klubu „wolnomyślnych” i dzisiaj Rusina.

W artykule tym, podpisanym nazwiskiem redaktora Maksa Reinera, opowiedziano dzieje życia i działalności p. Mikołaja Wasylki, — czy zgodne z prawdą, nie wiem, ale wprost wstrętne. P. poseł jest tam przedstawiony, jako człowiek z gruntu zepsuty i gesełciarz polityczny, który był ongi Rumunem, a dziś gra rolę Rusina.

Za młodu miał wyludzać pieniądze, prowadził życie tak naganne, że go usunęto z towarzystwa rumuńskiego, roztworzył spuściznę ojcową i majątek żony, z którą się rozwodził, stał się człowiekiem, którego honorowe prawo do pojedynkowej satysfakcji zostało zakwestjonowane; nie płaćć długów

karcianych, wreszcie dzisiaj żyje z polityki i rozruca duże sumy pieniężne, nieznanego pochodzenia.

Artykuł ten był bezsprzecznie bardzo gwałtownym — nawet w brukowej prasie niepraktykowanym — atakiem na osobistą cześć posła M. Wasylki. Autor artykułu zakończył oświadczeniem, że zarzuty gótów udowodnić przed sądem. Ale p. Wasylko obrał inną drogę.

Oto po przemówieniu dra Strauchera zgłosił się do słowa i rozpoczął polemikę z gazetą w *plenum* wysokiego sejmiku. I było coś prawdziwie oryginalnego, kiedy poseł punkt po punkcie, prawie przez trzy godziny, zbijał uczynione mu przez *Buk. Journal* zarzuty, nie szczędząc przytem obelg w tym guście, jak „szajka” i „banda” pod adresem klubu rumuńskiego.

Przyznał więc p. Wasylko, że był za młodu lekkomyślnym, że pożyczał pieniądze i spacerował z damami teatralnymi, bo jeszcze dzisiaj woli „damę z teatru, niż nudną panią z towarzystwa rumuńskiego”. Zaprzeczył, jakoby strwonił majątek żony, ale wyznał, że nie potrzebuje spowiadać się ze swych dochodów. Jest dyrektorem przedsiębiorstwa drzewnego firmy Popperów i bierze wysoką płacę. Przytem robi interesy inne, nawet w Bułgarii, ale nieprawda jest, jakoby otrzymywał subwencje z Rosji.

Przyznał się, że raz po pijanemu pośluk naczynie w restauracji i teje nocy przegrawszy do dra F. (wszystkie nazwiska mowca wymieniał) 4.700 złr., nie zapłacił ich, bo przyjaciele mówili, że był pijany, a dr. F. wobec tego rzekł się pretensji. „Ale to są rzeczy zwykłe — wołał mowca, — powtarzające się częściej. Wszak poseł Wolczyński (z klubu Rumunów) tańczył w Wiedniu w kawiarni o 3 rano!” Była wprawdzie kwestja, ażeby mowca miał *satisfactionsfähig* i dwaj oficerowie orzekli, że nie; ale sprawa poszła na drogę zaprzeczenia i później strzelał się z nim pewien wyższy wojskowy...

Zresztą mowca oświadcza, że życie jego jest czyste i prawem. Dąży do ulżenia doli narodowi, a klub rumuński sejmowy jest — „banda”. P. Mikołaj Wasylko dał w swej mowie do zrozumienia, że artykuł *Buk. Journal* pochodzi z pod pióra, lub namowy dwóch członków klubu rumuńskiego, pp. dra Wolczyńskiego i dra Jana Flondora, którzy rzekomo należą do wydawców pisma.

Dostało się też obu panom niemało epitetów i zarzutów. „Dr. Wolczyński — wołał p. M. Wasylko — rozpoczął karierę, jako Polak i w Wiedniu był ongi nawet prezesem akademickiego „Ogniska”, a dziś udaje rodowitego Rumuna z wielkiej rodziny.”

Dr. Wolczyński (przerwywając): To fałsz!

P. M. Wasylko: Powołuję się na świadectwo dra Edw. Strojnowskiego ze Lwowa, który to potwierdzi!

Następnie wcale niedwuznacznie wyliczał p. Wasylko rozmaite nadużycia p. Wolczyńskiego, popielane rzekomo z mocy mandatu poselskiego. Wspomniał o jakichś interesach z okazji dzierżawy wyrębu w lasach funduszu religijnego i o aferze z powodu budowy tunelu w Mestianest... P. Flondora przedstawiał p. Wasylko, jako niesumiennego opiekuna małoletnich pp. Zoltów, których miał brzydko wyzyskać.

Takich, oto, rzeczy i naskroś osobistych i wstrętne brudnych słuchal pełny sejm przez godzin sześć, bez protestu...

Po tej mowie, przedstawiciel klubu rumuńskiego złożył oświadczenie, że klub, jako taki, niema nic wspólnego z czasopismem *Buk. Journal* i czasopismo to nie jest wcale organem partii rumuńskiej. Zdawałoby się, że nawet i ten pośredni motyw wystąpienia z

wnioskiem dra Strauchera odpadł po takiej deklaracji. Ale gdzie tam! Na posiedzeniu popołudniowym dr. Straucher cofnął wprawdzie nagłość, ale zażądał, aby jego wniosek odesłano do komisji administracyjnej dla zdania sprawy.

I tak też jednogłośnie uchwalono...

Jeżeli teraz komisja stanie na tym samym punkcie widzenia, doczekamy się, że sejm jednego z krajów koronnych w Austrii wyraził wotum nieufności prywatnemu przedsiębiorstwu dziennikarskiemu za jego tendencję polityczną!

K.

Polacy w Księstwie Cieszyńskim.

Znany dziennik *Neue Preussische Zeitung*, wychodzący w Berlinie, ochrzczony od krzyża w tytule *Gazetą Krzyżową* (*Kreuzzeitung*), oskarża Polaków na Śląsku austr., jakoby uprawali wielkopolską agitację i nieśli na Śląsk pruski pochodnię polskości. Idzie widocznie o to, aby zwrócić uwagę rządowi niemieckiemu na rzekome ognisko agitacji, aby on postarał się u rządu austriackiego o usunięcie niebezpieczeństwa.

Zjadliwy ów artykuł brzmi, jak następuje:

„Polacy widzą w Galicji punkt krystalizacyjny dla swoich usiłowań i chcą się pozbyć swoich zobowiązań wobec Austrii wymową, że przyszłe państwo polskie może być połączone z monarchją austro-węgierską przez unję personalną. Już od lat wielu wychodzą austriaccy Polacy ze swoimi dążnościami co do przyszłego państwa polskiego poza granice Galicji; występują zwłaszcza na Śląsku austr., gdzie ich władze krajowe i centralne popierają. Dopiero niedawno zostało polskie prywatne gimnazjum w Cieszynie upaństwowione, co świadczy o wielkim upstępie wielkopolskiej propagandy. Dotąd zużyłoby środki swoje polskie towarzystwo szkolne (Macierz szkolna) na utrzymanie polskiego gimnazjum w Cieszynie.

„Po przyjęciu tego gimnazjum przez rząd, polskie towarzystwo szkolne rozporządza znowu swymi kapitałami, których użyje najprzód na założenie polskiego seminarjum nauczycielskiego. Później ma być przeprowadzona polonizacja szkoły realnej w Cieszynie. Gdy niedawno komisja austriackich władz szkolnych przeprowadziła przejście prywatnego gimnazjum polskiego w zarząd państwowy, wówczas umieściły o tem krótką zmianę, w której *Berliner Politische Nachrichten* i wyprodukowały zdanie, że zdaje się, jakoby rząd austriacki przez upaństwowienie tego gimnazjum, ze względu na coraz to większe rozszerzanie się wielkopolskiego ruchu w prowincjach granicznych, zamierzał zaprowadzić dokładną kontrolę zakładów naukowych i wychowawczych, do których uczęszcza polski element. Jeżeli notatka ta pochodzi ze źródła półurzędowego z Wiednia, to miała na celu działać widocznie usmierzając na sferę berlińską i wywołać w Berlinie mniemanie, jakoby nie chiano w Cieszynie Polaków popierać, tylko ich kontrolować. Jeżeli zaś źródło półurzędowe owej notatki znajduje się w Berlinie, wówczas jest to upomnienie, skierowane w stronę Wiednia, aby Polaków w Cieszynie nie popierał, ale ich lepiej kontrolował.

„Rzeczywiście Polacy na Śląsku austr., mianowicie w Cieszynie, cieszą się względami władz austriackich. Zarząd Śląska austr. jest wobec wielkopolskiej propagandy prawie bezbronny. Nikt z urzędników nie ma odwagi wystąpić przeciw polskiej propagandzie. Już obecnie znajdują się w administracji Śląska austr. przeważnie Polacy i Cześci. Językiem u-

KAZIMIERZ GLIŃSKI. BORUTA.

Powieść z lat dawnych.

Pan Marcin spochmurniał trochę.
 — Nie bój się! — usmiechnął się Boruta... Zapamięta godzinę, kręząnek nad wirydarzem, zapach lewkonii — i wyjdzie... Nie do waćpana wyjdzie, jeno na lunę spojrzeć, zapach kwiatów przed snem w pierś wciągnąć, skroń o kolumnie oprzeć, a że waćpana spotka — przypadek to, trafi!... Zali jej wina, że koło fraucymeru kluczyć będziesz?...
 — A jeżeli nadawszystko silniejszy będzie strach? — z niepokojem zapytał pan Marcin.
 — Do drzwi wtedy zapukasz — rzucił spokojnie Boruta.
 — Nie wiem, gdzie są — Kalinowski na to.
 — Pokażę waćpanu, bom się o to dla dobra twojego dowiedział.
 — Niel tego nie uczynię — zawołał po chwili pan Marcin... Nie uczynię, choćbym na wiek miał ją stracić!... Nie rycerz byłby ze mnie, broniący czci niewieściej, jeno zbierzchnik do waćpana podobny.
 — Zali nie można do drzwi zapukać, niewinna myśl mając?

— Gadaj zdrów! — wykrzyknął pan Marcin.

— Nie wiedziałem o tem, a waść tymczasem mnie od zbierzchników potraktowałeś! Wracajmy tedy do Mokradek.

Pan Marcin za cugle chwycił konia Boruty.

— Łęczycza pod nosem, a waćpan konia nawracasz — zawołał.

— Wzdy starosta śpi.

— A niech tam śpi — ja go nie obudzę!

— Poprowadzę tedy waćpana nie wedle fraucymeru.

— Nie zmieniał już gościńca wśród róż, a lilij pokazanego.

— Jeno lewkonie na wirydarzu kwitną.

— I pachną! — dokończył pan Marcin...

— A jeżeli nie wyjdzie?...
 — Prowadź, do stutysięcy biesów!... — zawołał Kalinowski — bo taką awanturę zrobię, jakiej świat i korona polska nie widziała.

— Widzisz waćpan, jak to się mówi inaczej, a inaczej czyni? Jeżeli o puknięciu w drzwi wspomniał, to jeno dlatego, że niejaki mój swojej na kręząnkę widzieć nie chciał. Wzdy jej rzekłem: „O północy przechodzić będzie tedy” — reszta — mój domost.

— Może wyjść, a może nie wyjść. — Mówię zaś o tem waćpanu, byś po raz drugi, jak w Tumie, języka w gębie nie zapomniał, bo jak się będziesz wciąż gapić, niejaki nie porozumie się z sobą.

— Dziękuję, żeś mnie ostrzegł, a mogło-

by tak być! — odezwał się pan Marcin, ścisłszy dłoń Boruty. — Dziwna! — dodał po chwili. — Z oszczędem na niedźwiedzia sam pójde, a niewieście w ślepie spojrzeć — strach wzbiera!...

— Tymczasem panna Teresa może spać będzie, a my przejdziem bez szwanku żadnego.

— Spać?... — co waćpan mówisz?... — wzdry wie, że będę przechodził koleje jej drzwi.

— Strach spęta nogi, wstyd nie pozwoli wyjść, lek wstrzyma — drażnił Boruta.

— Nie, nie, nie — miłowanie przemożną ma moc!

— Zaczynasz waćpan rozsądnie mówić — zaśmiał się Lysogórski.

— Jechali chwilę, milcząc.

— Panie Marcinie!...

— Co?

— Dziś na dwór starościński Sieniawski przybył.

— Który?

— Brzeżański.

— Na imię mu Piotr, zda mi się.

— To mniejsza!...

— A co?...
 — W oko mu starościanka wpadła.

Pan Marcin zachwiał się.

— Nie krzyw mu będzie Stempkowski!

— ciągnął Boruta dalej.

— Rety! — załamentował pan Marcin.

— A waćpan koło fraucymeru iść się boisz...

— Wypuszczaj konia!... W lot — w lot — w lot!... — Kalinowski zawołał.

— Hoi! Zwolna iść... Grunt mokry, ko-

nie łatwo zapasć się mogą...

Do zamku było na rzut strzały tatarskiej — zbliżali się do waiów.

Konie szły cicho, bo miękka ziemia i trawę bujną pod nogami miały, a żaden nie zarżał, nie parsknął nawet, jakby wiedzieli, że nie wolno im było obecności swej zdradzić, że muszą przejść cicho, by czujnej straży nie rozbudzić, która na wałach spać musiała, halabardy w ręku trzymając. Bez opowiadania się, nikt nie mógł o tej godzinie na gród wjeżdżać; a choćby wypuszczono, to do czegoż zamku, które niewiasty zajmowały, przez liczne izby dworzan trzeba było iść i potrafić o komnaty starościńskie, co nie leżało w planie Boruty. Dlatego ominął bramęjazdową i most zwodzony, a moczarami pod boczny wał się dobrał, licząc na sprawnosć nóg koni. Konie nie zawiodły — przebyły trzęsawiska, na wał się wdary i tuż pod murami zamczyska się znalazły.

Panem Marcinem szalony niepokój mიაတ, a serce rozbijało pierś; dychał ciężko, jakby tylko co dłoń od cepa odjął. Wiedział, że ona wyprawa ponoć nie tak bezpieczną była, jak to się panu Witowi zdawało. Czapkę niewidimkę potrzebaby wziąć, albo lepiej w cienie czy dachy się przemienić, by nikt nie zobaczył, albo nie posłyszał idących. Pies mawet warknie, gdy jaki zagrobieć się

presunie, a cóż oni, rycerze prawi, dwa dęby bez mała. Twardym kamieniem wyłożone kręzątki nie przytłumią kroków męów idących. Choćbyś najciszej stapał — echa czuwają; ostroga zabrzęczyć może, szabla zadzwonić, a w ciszy i w pustce, gdy wszelkie światła spią głośnie, ten brzęk ostrogi, szczerz szabli, skrzypienie buta, krok mniej uważnie postawiony, z potrójną odzywiają się siłą i łacno spłoszyć mogą niewieści sen lekki. A nuż jaka panna dworska wyryż z fraucymeru i okrutnego hafasu narobi? a nuż ochmistrzy, co jeszcze gorzej, bo jako stara musi być, to gęby jej nawet pocałowaniem nie zamknąć (na coby każda młódka zgodziła się do stupa przyparta) — i kręć się teraz a tómacz, gdy cię na dworze nikt nie zna, a choćby i znano, to nie tedy droga do jasnie wielmożnego pana starosty wiedzie. A nuż ochmistrzy, czy ona panna dworska wyjdą w chwili, gdy on ze starościanką na lunę patrzeć będą? a nuż ich odurzy zapach lewkonii, że o świecie bożym zapomną?... Gwałt się podnieśli i rwetes, ani uciekać, ani stać, bo na pierwsze nie pozwoli duma rycerska, a drugie dwór cały spoważdzi i pana starostę i panna starościna, a może i pan Sieniawski też pokaże i z lekceważeniem na niewinną dziewczę jego spojrzy?... Tegoby nie zniósł — i choćby ksiądz z Panem Bogiem szedł — szabla trzasnęłaby w ślepie panu Brzeżańskiemu, mordowałaby wszystkich, aż go samego ubićby musieli...

(C. d. n.)

rzędowym jest jeszcze prawdziwy język niemiecki, ale może być każdej chwili zastąpiony przez język polski. — W Śląsku wschodnim znajduje się ledwie tuzin gmin, urzędujących po niemiecku. Mimo poważnych postępów polskiej propagandy na Śląsku austr., nie uczyniły zupełnie nic ani administracja krajowa, ani rząd centralny, aby powstrzymać posuwającą się polską lawinę. Zamiast uczynić Polaków narzędziem polityki austriackiej, dopuszcza się, że Austria bywa nadużywana do celów polskiej propagandy. Takie wyjątkowe popieranie Polaków, jakie obserwować można w Austrii od lat wielu, przekracza granice austriackiej idei państwowej, jakoteż wymagania przeznaczonej polityki. Na ruch, szerzący się wśród Polaków w Austrii, musi nieść także z niemieckiej strony być zwrócona pełna uwaga, ponieważ Polacy w Prusach takie same mają cele, co ich ziomkowie w Austrii.

Gwiazdka cieszyńska powtarzając powyższy artykuł *Kreuzzeitung*, pisze co następuje: „Daj Bóg, aby wszystko, co pisze *Kreuzzeitung*, o rozwoju polskiej narodowości na Śląsku austr., było prawdą. Niestety niewiele w tem prawdy, tylko chęć straszenia rządów niemieckich i austriackiego wielkopolską agitacją.

„Zaprotestować jednak musimy uroczysto przeciw mieszaniną się kół berlińskich w wewnętrzne stosunki austriackie. Już teraz zaznaczamy, że jeżeli pozwolimy na otwarcie polskiego seminarium w Cieszynie napotka na trudności, wini będziemy rząd o uległość wobec wpływów berlińskich. Niechże Koło polskie bacznie czuwa, aby nieprzyjacieli nie zdołał wywrzeć wpływu na czynniki decydujące.

Mały fejleton.

Po amerykańsku.

Egzamina przez telefon. — Świadek wiarygodny. — Telefoniczne podanie o utaskawienie zbrodniarza. — Dzielne anonosy. — Jednym tchem. — Sztuczne robienie historii i przeszłości.

(fr.) W Ameryce, jako w kraju nowych i ekscentrycznych pomysłów, zdarzyło się już częściej, iż sędzia lub prokurator przy rozprawie sądowej przesłuchiwał świadka przez telefon, gdy sprowadzenie go wymagało zbyt wiele czasu lub kosztów. Upraszcza to wprawdzie znacznie procedurę sądową, ma jednakże niedogodność, że ułatwia krzywoprzysięstwo.

Dziwniejsze jeszcze są egzamina przez telefon. Pierwszy egzamin tego rodzaju odbył się w Bostonie. Kandydat Hutchings, który przygotowywał się do ostatniego egzaminu w miejscowości o 50 mil odległej od Bostonu, zachorował przed samym egzaminem. Nie chcąc stracić terminu, zatelefonował do do hali egzaminacyjnej uniwersytetu Harvard, prosząc, aby mu pozwolono zdawać przez telefon, przyrzekając sprowadzić jako świadka męża godnego zaufania. Profesorowie ujęci oryginalnością pomysłu zgodzili się i przez dwie godziny bombardowali kandydata pytaniami, poczem komisja egzaminacyjna orzekła, iż p. Hutchings zaważył żartobliwie, iż panna przy telefonie musiała przekreślić jego odpowiedzi. Gdy w trzy miesiące później powtórnie pódł się egzaminowi, tym razem już osobiście, zdał w istocie egzamin z odznaczeniem.

Drugi egzamin telefoniczny odbył się w stanie Indiana między St. Louis a Lafayette. Jeden z urzędników elektrycznej fabryki w Louisiane miał zdawać egzamin na „inżyniera elektryki”. Skutkiem wielkich wylewów, które panowały około 8 czerwca w północnej Ameryce, nie mógł dostać się przed komisję egzaminacyjną. Zakomunikował swój kłopot telefonicznie zebranemu już gremium profesorów, którzy po naradzie oświadczyli również telefonicznie, że skoro znajdzie wiarygodnego świadka, będą go egzaminowali przez telefon. Kandydat sprowadził miejscowego księdza i egzamin odbył się ku obojętnemu zadowoleniu. Zajmującym jest fakt, iż niedawno, zbrodniarz skazany na śmierć w Ameryce, telefonicznie wniósł podanie o utaskawienie. Dozorcy więzienni sprowadzili go skutego do aparatu i miał długą rozmowę z gubernatorem w Texas, dawnym swoim znajomym. Rezultat jednak był ujemny i następnego dnia morderca został stracony.

Do dziwactw amerykańskich należą w pierwszym rzędzie anonosy. W *Indianapolis* gazeta amerykańska czytała przed kilku dniami anonos następujący:

Znajomym i przyjacielom podaję do wiadomości, że dnia wczorajszego umarła droga moja małżonka wydawszy na świat zdrowego chłopca, dla którego poszukuję dobrej piastunki, aż do czasu, kiedy uda mi się znaleźć miłą i zamożną towarzyszkę życia, która potrafiłaby prowadzić mój zaszczytny znany handel bielizny, gdzie wszelkie zamówienia wykonywa się jak najtaniej w ciągu 12 godzin, i to aż do czasu, kiedy przyjmę specjalną kierowniczkę z pensją 200 dolarów rocznie, co nastąpi po ukończeniu obecnie odbywającej się wyprzedaży *a tout prix* i po przeniesieniu w dniu 1 sierpnia mojego interesu na ulicę X. nr. 11, gdzie też mam do wynajęcia drugie piętro za cenę 500 dolarów.

A zatem 9 wiadomości wypowiedzianych jednym tchem!

W zajmujących swych szkicach z Ameryki, opowiada Huret, ile to pracy i trudu poświęcają Amerykanie, ażeby skonstruować sobie przeszłość i historję. Lud właściwy, a tem bardziej zamieszkały w Ameryce Europejczycy odnoszą się obojętnie do tych pragnień, ale cała klasa inteligentna, gorąco poszukuje rzeczy starożytności. Kościoły postawione przed 100 laty mają tu już znaczenie historycznych monumentów, a co tylko da się uratować z czasu walki o niepodległość, zbiera się jako relikwie i przechowuje z pietysmem. Zjawisko to zauważyć można zwłaszcza w Bostonie, który jest stolicą nowej Anglii, założoną przez Kwaków i kołębą amerykańskiej arystokracji.

KRONIKA.

Lwów 12 października.

Sten powietrza. Godzina 12 w południe: Ciężota 6° R. Pochmurno.

Wiadomości osobiste.

Ks. arcybiskup Biłczewski, wyjechał na kilka dni na wizytę kanoniczną do Brzeżan i Kuropatnik.

Mianowania. Prezydent ministrów, jako kierownik ministerstwa sprawiedliwości zamianował kontrolora męskiego zakładu karnego we Lwowie, Józefa Hermanna, zarządcą męskiego zakładu karnego w Stanisławowie.

Odznaczenie. Cesarz nadał dyrektoriowi kanc. w sądzie obwodowym w Rzeszowie, Alojzemu Auradnickowi z okazji przeniesienia go na własne żądanie w stan spoczynku, złoty krzyż zasługi z koroną.

Z uniwersytetu. Minister oświaty zatwierdził uchwałę grona profesorów wydziału prawa i administracji uniwersytetu Jagiellońskiego, starą udzielono drowi Jerzemu Michalskiemu, starszemu inspektorowi podatkowemu z Chrzanowa *veniam docendi* z zakresu nauki skarbowości i austriackiego prawa skarbowego.

Z politechniki. P. Leonard Kwak, rodem z Przemyśla, złożył na wydziale inżynierji tutejszej politechniki drugi egzamin państwowy.

Uroczysta inauguracja nowego roku szkolnego 1903/4 politechniki lwowskiej, odbędzie się jutro tj. wtorek 13 bm. o godzinie 10 przed południem w auli politechniki. Podczas inauguracji, wygłosi prof. Jan Lewiński odczyt na temat: „Znaczenie rzutu poziomowego w budownictwie użytkowym i o gospodarstwie społecznym”.

Z „Sokoła”. W niedzielę dnia 18 października br. urządziła polskie Towarzystwo gimn. „Sokół” we Lwowie uroczysty wieczór Kościuszkowski.

Telegram do Ojca św. Uniwersytet lwowski z okazji rozpoczęcia roku szkolnego wysłał do Ojca św. następujący telegram:

„Uniwersytet lwowski na krańcach świata katolickiego położony, przyjmuje z najwyższą radością i czcią nową Głowę Kościoła rzymskiego, zasyła wyrazy winnej Stolicy Apostolskiej uległości i prosi Ojca św. o błogosławieństwo.

Rektor uniwersytetu ks. Jan Fijałek.

W odpowiedzi na ten telegram nadeszła z Rzymu następująca depesza:

„Do rektora uniwersytetu lwowskiego. Ojciec św. najlaskawiej przyjął wyrazy uległości i z całego serca udzieli uniwersytetowi apostolskiego błogosławieństwa.

Merry del Val.

Z Zakopanego donoszą, że lekarz klimatyczny dr. Janiszewski wprowadzony będzie w tych dniach w urzędowanie, wskutek decyzji ministerstwa spraw wewnętrznych. Dalej donoszą, że poruszone myślenie założenia sanatorium dla chorych niezamożnych, dotkniętych gruźlicą. Komitetowi, zajmującemu się tą sprawą, ma przyść z pomocą kraj.

Protest pajdokatorów. Akademicy ruscy, chcąc widocznie w chwili, gdy sejm ma wydać opinię o utworzeniu gimnazjum ruskiego w Stanisławowie, dać przykład, jaki posiew wydają gimnazja ruskie, wnieśli w sobotę do senatu akademickiego następujące pismo w języku ruskim:

Wysoki senacie! Stojąc przed aktem otwarcia nowego roku szkolnego 1903/4 na lwowskim uniwersytecie przez nowo wybranego rektora, ruska młodzież akademicka lwowskiego uniwersytetu zebrana na zgromadzeniu 9 października 1903 uchwała co następuje:

1. Ruska młodzież akademicka lwowskiego uniwersytetu uważa wybór ks. Fijałka rektorem za najwyższą prowokację i obelgę, zwróconą przeciw niej umyślnie i z rozmysłem ze strony zgromadzenia profesorów lwowskiego uniwersytetu;

2. ze względu na to stanowczo protestuje przeciw temu wyborowi, jako gwałtem narzuconemu z podeptaniem jej narodowej i ludzkiej godności i

3. żąda ustąpienia nowo wybranego rektora. Lwów, dnia 9 października 1903.

Za prezydium zgromadzenia: *Iwan Hatuszczyński*, słuch. filoz., przewodniczący; *Metody Ogródniuk*, słuch. praw, sekretarz.

Nowe składowe pocztowe zaprowadza dyrekcja poczt z dniem 16 października w następujących miejscowościach: Gumńska fox (p. Dembica); Sokolniki (p. Nadbrzezie); Ocieka (p. Ropczyce); Wrzawy (p. Nadbrzezie) i Jurków (p. Czchów). Nadto przy urzędzie pocztowym w Soroku ustanowiona będzie tymi dniami służba listonosza wiejskiego dla miejscowości Iławcze i Hleszczawa.

Zgromadzenie rządowych pomocników kancelaryjnych zwołane w sprawie obsesania ogólnaustriackiego wiece pomocników kancelaryjnych w Wiedniu, odbyło się wczoraj popołudniu w małej sali „Gwiazdy” pod przewodnictwem p. Bundy. Po dłuższej dyskusji postanowiono między innymi żądać na wiece wiedeńskim zniszczenia rozporządzenia ministerialnego z 15 lipca 1902, a natomiast przeprowadzenia tych przepisów w drodze ustawy przy równoczesnym uwzględnieniu i objęciu ustaw innych żądań kancelaryjnych pomocników. Postanowiono dalej domagać się dodatków aktywaliów opłacania wkładów do kasy chorych z fundusów rządowych, przyznania płac, za czas ćwiczeń wojskowych, zaprowadzenia egzaminów i otworzenia awansu dla tych, którzy je z dobrym zdały rezultatem. W dalszym ciągu postanowiono żądać, by w zarządzie funduszu emerytalnego, jaki znajduje się w ministerstwie, pętowa członków zarządu wybierana była przez urzędników kancelaryjnych z ich grona, by po 8 latach rządowej służby, kancelaryjni urzędnicy pomocnicy korzystali z tych samych praw przywilejów z jakich korzystają wojskowi certyfikacy, by każda służba rządowa zliczana raz bez względu na zasług w niej przerywy i kilkanaście innych tego rodzaju postulatów.

Chłop ruski do redaktora „Hajdamaków”. W ostatnim wydaniu ruskiego czasopisma ludowego, *Ruskiego Selanina* (nr. 17), znajdujemy korespondencję jednego z ruskich wołscian na Podolu, skierowaną pod adresem znanego agitatora Petryckiego, wydawcy i redaktora oświatowych *Hajdamaków*. Korespon-

dencja świadczy, że wśród ruskiego ludu poczyna jednak budzić się pewna świadomość i samoistność w ocenianiu wydawnictw ludowych ruskich i intencji ich redaktorów. Chłop podolski pisze:

„Redaktor *Hajdamaków*, p. Petrycki, przechrwał się w każdym numerze, że jest najszerszym przyjacielem chłopów, a tymczasem pokazuje się, że jest on przyjacielem tylko dla tych, którzy mu przysłał na gazetę 4 zł. — O innych nawet nie chce słyszeć Ot, niedawno temu, czytaliśmy w jego gazecie, że jakiś ubogi chłop prosił, aby mu ją przesłało bezpłatnie. Sądziacie, że redaktor wysłuchał prośby? Gdzie tam! Nietylko nie dał gazetki bezpłatnie, ale jeszcze „publikował” chłopów i napisał, że, skoro nie ma skąd zapłacić, to niechaj idzie na żebra. Oto taką radę dał redaktor Petrycki biednemu chłopu!... „Sądziłby ktoś, że raz tylko wyrwało się p. Petryckiemu gupstwo, więc trzeba mu być darować. Ale w ostatnim numerze znajdujemy znowu jego odezwę do chłopów, w której grozi im, że zapowie ich przed sąd, jeżeli nie przysła mu prenumeraty... „Na wiecach ryczy, że da się za chłopów ukrzyżować, w gazetce pisze, że jest najlepszym opiekunem chłopów, każe wybierać się posłem (III), narzeka na Polaków, że chłopów obdzierają, a sam łupi chłopską skórę i jeszcze grozi procesami! — Takich opiekunów, jak Petrycki, znajdując chłopów więcej za swoje pieniądze... Pan, panie Petrycki, nie jesteście wcale „narodolubem”, za jakiego chcecie uchodzić, ale jesteście — „narodolupem”, bo pod pokrywką patriotyzmu łupisz z chłopów grosze, aby sobie żyć wygodnie!”

Trzeba przyznać podolskiemu chłopu, że zna swoich ludzi.

Z Czytelnii akademickiej lwowskiej otrzymaliśmy z prośbą o zamieszczenie pismo następujące: „W notatce *Kurjera lwowskiego* nr. 282 o wieczorku inauguracyjnym Czytelnii akademickiej i komersie i pojawiła nieprawdziwa wiadomość, wymagająca sprostowania. Nie posyłamy go do *Kurjera lwowskiego*, ponieważ już od dłuższego czasu musieliśmy stracić wszelkie zaufanie w dobrą wiarę tego pisma w podawaniu wiadomości mających jakikolwiek związek z Czytelnią akademicką. Tym razem *Kurjer* nietylko wyreczył policję w opinowaniu, że gęsiór był za hałaśliwy, lecz — co gorzej — pisze: Zławszka zachowanie się młodzieży pod uniwersyteciem, gdzie wznoszono okrzyki „hańba” wśród hałasów i gwizdów — uważamy za niewłaściwe w wysokim stopniu. — Wiadomość ta, mieszcza w sobie insynuację, jakoby młodzież demonstrowała przeciw uniwersytetowi całemu, lub komukolwiek w nim, jest zupełnie kłamliwa. „Gęsiór” okrzykał przez kilkanaście minut plac przed uniwersyteciem, aby w całej długości szeregu, złożonego z kilku setek akademików, stanął na nim, śpiewając najzupełniej poważnie z odkrytymi głowami „Jeszcze Polska!” Nie padło tam ani jedno słowo jakiegokolwiek okrzyku. *Kurjer* wyszukał co innego. Gdy gęsiór schodził z przed uniwersytetu i początek jego dochodził do ulicy Koralmickiej, zawałował ktoś „Hańba Gorazdowski!” (wiadomo, że obóz uniwersytetu jest parafją ks. Gorazdowskiego) i okrzyk ten wywołał odgłosy w otoczeniu wołającego, które jednak natychmiast przyciszone, ponieważ w zamiarze naszym nie leżało przywiązywać do tradycyjnego, nieszkodliwego gęsióra jakiegokolwiek manifestacji. Najlepszym tego dowodem, że gęsiór w powrocie z politechniki przeszedł najspokojniej, bez interwencji policji obok pomnika Gołuchowskiego — rzecz we Lwowie oddawna niebywała. Wszelkie insynuacje o wystąpieniu młodzieży przeciw uniwersytetowi są zgola nieprawdziwe. — Lwów 11 października 1903. Za wydział Czytelnii akademickiej we Lwowie. *E. Dubanowicz*, przewodniczący; *Jan Haluch*, sekretarz.

Kradzież sklepowa. Onegdaj aresztowała policja Semka i Emilję Stębelków, dozorców domu pod l. 21 przy ul. Halickiej, którzy w ciągu ostatnich kilku miesięcy ukradli ze sklepu firmy Karola Bałabana (następca Jan Ożminki), towary korzenne wartości kilku tysięcy koron. Część skradzionych przedmiotów znaleziono w mieszkaniu złodziejskiej pary, dalsze zaś śledztwo wykazało, że resztę ich sprzedawał Stębelko różnym graźnikom.

Pikolina, jako broń. Pan Bronisław R., pomocnik malarski, grywał lubi na pikolinie i jeść gruszek. Dziwnem losu zarządzeniem, że dwa jego niewinne upodobania, nabywały go kłopotu. Mianowicie, pan R., który winien jest sadownikowi, Janowi Mielnikowi, ośmnaście groszy za wzięte na kredyt owoce, spotkał się wczoraj ze swym wierzycielem, który na widok p. R. w taką wpadł pasję, że bić go począł. Napadnięty, bronili się trzymaną w ręku pikoliną i jednym jej kławiem zadrasnął lekko sadownika, który widząc się skaleczonym, udał się na policję i oskarżył swojego dłużnika o to, że zranił go nożem. Przeprowadzone dochodzenie policyjne wykazały bezpodstawność tego oskarżenia, wobec czego p. R. chwilowo przytrzymanego na wolnej pozostawiono stopie.

Dur brzuszy w Galicji. wskutek nastaje pory dżdżystej, poczyna znowu wzrastać. W czasie od 29 września do 5 bm. stwierdzono nowe wypadki zaślubienia w powiatach: Dobromil (Grabownica) 1, Horodenka (Harasymów) 2, Jarosław (Dunkowice 3, Sońnica 5) 8, Jaworów (Bondów) 3, Kamionka (Niwiec) 1, Jasienica polska 1, Jasienica ruska 3) 5, Kolbuszowa (Kopcie 1, Krzątka 1) 2; Nadwórna (Ostawy czarne) 2, Rawa (Ulicko żarębne) 1, Rohatyn miasto 1, Stanisławów (Opryszowce) 3, Zaleszczyki (Burakówka 1, Kolodrobka 1, Stobódka 2) 4. Razem 32 wypadków.

Epidemia w powiecie lwowskim i bobreckim. We wsiach Czyżówce i Głuchowicach, powiatu lwowskiego i w Dźwinogrodzie powiatu bobreckiego, wybuchła przed trzema tygodniami nagminna jakaś choroba u dzieci objawiająca się nader silnym kaszlem, jakby kokluszowym i kurczami żołądka. Choroba ta porwała po kilkadziesiąt, a nawet kilkadziesiąt dzieci w jednym tygodniu. Gmina Czyżówce odniosła się do starosty z prośbą o lekarza.

Oszukańcze losowanie renty. Bukowiński sąd apelacyjny, potwierdził winę wszystkich skazanych w niedawnym procesie o oszustwa przy losowaniu rumuńskiej renty państwowej. Stypendja hakatystyczne. *Germania* stwierdza, że na ostatnim posiedzeniu hakatystycznej komisji stypendjalnej uwzględniono

z 52 nadestanych podań 37. Z tych petentów, było 22 kandydatów stanu nauczycielskiego, między nimi 7 katolików. — Od siebie powiada *Germania*: „Smutne to zjawisko, iż nawet katolicy kandydaci do stanu nauczycielskiego udają się do hakatystów na wsparcie i stypendja. Dążności hakatystów nie dadzą się pogodzić z zasadami katolickimi”.

Kradzież w Abbazi. Z Abbazi donoszą, że złodziejem, który w taziakach „Angiolina” okradł arcyksięcia Ludwika Wiktora, nie jest, jak początkowo doniesiono, inżynier węgierskich kolei państwowych, lecz ścigany listami gończymi za kradzieże kolejowe były aktor Jerzy Crowsz, który nosił także nazwisko Nagylaki.

Maszyna samobójcza. Z Preszburga na Węgrzech donoszą: Tutejszy handlarz mebli, August Reischl, skonstruował z drzewa maszynę i przystroił do niej dwa naładowane rewolwery w ten sposób, że luły ich sterowały naprzec siebie w pewnej odległości, kurki zaś obu rewolwerów mogły być równocześnie, jednym pociągnięciem w ruch wprowadzone. Wykończony i wypróbowany maszynę, włożył swą głowę między luły rewolwerów, pociągnął za sznurki i oba rewolwery wypaliły równocześnie w prawą i lewą skroń jego, położyły go trupem na miejscu.

Zaginiony worek pocztowy. W drodze z Londynu do Wiednia, zginął worek pocztowy zawierający 15 przesyłek poleconych. W jednej z nich o ile dotychczas sprawdzono znajdowały się papiery wartościowe na 15.000 koron, w innej przesyłce także papiery na 60.000 kor. Nie jest wykluczone, że inne znajdujące się w zaginionym worku listy, także podobnie cenną posiadają zawartość. Wszelkie poszukiwania pozostały bez skutku. Przypuszczają także możliwość, że przez omyłkę worek ów dostał się na jakiś okręt i płynie teraz do Ameryki lub Australji.

Stan pogody w Europie. (Sprawozdanie centralnej stacji meteorologicznej w Wiedniu). Dnia 11, godzina 7 rano notują: Christiansund +10, Wiedeń +10,0, Pola +18,0, Budapeszt +13,0, Florencja +15,0, Biarritz +14,0, Paryż +8,0, Monachium +9,0, Berlin +9,0, Memel +3,0, Wilno +6,0, Bregencja +7,0, Gorycja +12,0, Rzym +17,0, Petersburg -0,4, Moskwa -10, Abazja +16,0, Lussin piccolo +18,0, Nizza +15,0.

Depresja nad morzem Niemieckim pogłębiła się od onegdaj i przybliżyła się nieco; także na południu ciśnienie powietrza opadło. Odpowiednio do tego był wczoraj w Austro-Węgrzech z wyjątkiem Galicji wschodniej deszcze, szczególnie na północy i południu Alp. Temperatura spada. Prognoza: Pochmurno, dżdżysto i chłodno.

Korespondencja redakcji. Wny A. Y. w *Pikuliach*. Artykuł i cenny i na czasie, kwalifikuje się jednak tylko do ogólnego pisma fachowego.

Z kraju.

Brody. (Świecenie „Sądnego dnia”). Urząd kolejowy nadsyła nam następujące wyjaśnienie: „W korespondencji z Brodów pod tytułem „Świecenie sądnego dnia” przedstawia autor tutejszy urząd kolejowy jako semicki i że już w przeddzień sądnego dnia świątował. Autor mija się zupełnie z prawdą, gdyż jak każdego dnia w tygodniu, tak i rzeczonoego dnia urzędowali w magazynie kolejowym funkcjonariusze kolejowi, a mianowicie Strzelecki i Prorok, którzy wcale nie są żydami, a godzin urzędowych ściśle przestrzegający, byliby wydali posyłkę, o którą autorowi korespondencji się rozchodziło, gdyby się tylko był postanowił zgłosić”.

Bukaczowce. (Pożar). W Czerniowie wzbuchł dnia 7 bm. pożar i zniszczył blisko 50 zagrod włościańskich.

Jarosław. („Gwiazda”). Na wczorajszą uroczystość poświęcenia nowego domu „Gwiazdy” oprócz dostojników miejscowych świeckich i duchownych, przybyła hr. Zamojska z Wysocą i delegaci siostrzanym Towarzystw, a to ze Lwowa, Krakowa, Rzeszowa, Przemyśla, Przeworska, Gródka, Strzyska, Sambora, Czerniowiec, inne Towarzystwa nadesłały bądź pisma z usprawiedliwieniem nieobecności, bądź telegramy gratulacyjne. Ceremonji religijnej dokonał ks. biskup Fischer. Po modlitwie przemówił do obecnych tak serdecznie zachęcając do wiary pracy i miłości ojczyzny, że iza zabysta w niejednym oku. Arcypasterzowi odpowiedział prezes Towarzystwa, ks. dr. Czopor. Przy odgłosie poloneza, granego przez pułk 40, zasiadli uczestnicy uroczystości do stołów biesiadnych, w podkowie ustawionych; na pierwszym miejscu ks. biskup mając po prawej ręce hr. Zamojską i ks. kanonika Chotynickiego, po lewej burmistrza dra Dietzysa i radcę Niwieskiego. Toasty wznosił ks. biskup, ks. dr. Czopor, dr. Dietzys, prof. Rychlik i delegaci Towarzystw. Telegramy nadeszły od starosty Szczurowskiego, posła dra Jahlę, ks. Bikońskiego założyciela Towarzystwa, p. Nowakowskiego i wszystkich Towarzystw. (Burza). Wczorajem 10 bm. przeciągnęła nad Jarosławem burza z gwałtowną ulewą i piorunami, napawając mieszkańców strachem i obawą.

(Kasyno). Inteligencja izraelska zawiązała samoistne towarzystwo kasynowe, wyłączone dla współwyznawców. (Piękny czyn). Dla uczczenia zasług jednego z tutejszych urzędników, zebrali przyjaciele kilkadziesiąt koron na album, jako dar honorowy. Jubilat dowiedziawszy się o tem, wymówił się od podarku i prosił o przeznaczenie zbieranej kwoty na jaki cel humanitarny. Czyn ten podniósł, zasługując na publiczne uznanie.

Kolomyja. (Wizyta gubernatora austro-węgierskiego banku). Onegdaj bawił tu na lustracji filii austro-węgierskiego banku, gubernator tegoż p. Biliński, przy której to sposobności przyjął na posuchaniach prywatnych wybitniejsze osobistości miasta i powiatu.

Przemyśl. (Powiększenie policji). Rada miejska na posiedzeniu z dnia 8 bm. uchwaliła powiększyć policję o 28 ludzi i stosownie do żądania rządu postanowiła dopłacić na utrzymanie policji 5000 koron rocznie. Potrzeba powiększenia liczby żołnierzy policyjnych oddawna już dawała się odczuwać i uchwala rady miejskiej wywoła w mieście ogólne zadowolenie.

(Burza) szalała w Przemyślu i okolicy 7 bm. wczorajem, na mieście krótko — nie wyrządziwszy znaczniejszych szkód, prócz kilkunastu szyb i tafi cynkowych zerwanych z dachów

i kilkudziesięciu drzew, które wichur wylałał w lasach okolicznych.

Sambor. (Samobójstwo). Dnia 7. bm. odebrał sobie życie wystrzałem z rewolwera 22 letni Czesław Krotoczwila, słuczacz praw, syn dyrektora seminarjum nauczycielskiego. Denat cierpiał od dłuższego czasu na rozstrój nerwowi, spowodowany częstymi atakami epilepsji.

Kalendarz „ŚMIGUSA” na r. 1904. ozdobiony przelicznymi ilustracjami a odznaczający się bogatą częścią literacką oraz wyczerpującym i dokładnym działem informacyjnym, mogą nabywać prenumeratorem *Dziennika Polskiego* po wyjątkowo zniżonej cenie 70 hal. (35 ct) wraz z przesyłką pocztową, kieszonkowy zaś kalendarzyk „Śmigusa” po 20 hal. (10 ct), z pocztową przesyłką 24 hal. (12 ct).

Pomoc dla studenta. Uczeń VIII. kl. gimn. w Tarnowie, bardzo dobrze się uczący i ze wzorowym zachowaniem z powodu śmierci ojca znalazł się w tem położeniu, że nietylko studiów kończyć nie może, ale niema nawet czem opłacić mieszkania i jedzenia. Łaskawe dątki chętnych przysłać ubogiemu chłopcu z pomocą, przyjmie nasza Administracja.

Zgubiono zegarek srebrny z monogramem H. F. z łańcuszkiem, przechodząc z Ścieżkowej. Akademicką, Krzywą do Katedry. Znalazca otrzyma wynagrodzenie.

W „Klubie maszynistów” (ul. Gródecka l. 87), odbędzie się we wtorek dnia 13 b. m. pogadanka na temat: „Poglądowa astronomia”. Zagai p. Franciszek Nowak, delegat Koła im. Kościuski T. S. L. Początek o godzinie 7 wieczorem. Wstęp wolny, goście mile widziani.

Składki na cele użyteczności publicznej lub na inne cele. Wzrost Związku rodzicielskiego złożył użyczenie liceum p. Marji Zagórskiej kwotę 40 kor. Wydział Związku poczuwa się do miłego obowiązku, złożenia im za ten dar publicznego podziękowania.

Na pogorzalców Złoczowa złożył w dalszym ciągu p.: A. W. 6 kor. Józef Królicki 2 kor.

Na pogorzalców Monasterzysk, złożył w dalszym ciągu p.: A. W. 6 kor. Józef Królicki 2 kor.

Dia powodział, złożył w dalszym ciągu p.: A. W. 6 kor. na rece p. M. Starzewskiego złożył egrekutorzy podatkowi 9 kor. 20 hal., Józef Królicki 6 kor.

Zmarli: W Przemyślu zmarł Paweł Grębosz, dyrektor Banku zaliczkowego w Czortkowie, żołnierz z roku 1863.

Alejsy Hoffman, emer. kasjer pocztowy, zmarł w Krakowie w 80 r. życia.

W Jaworowie zmarł nacelnik tamtejszego sądu, radca Stefan Sielecki.

W Nowym Jorku zmarł Tomasz Korwin Szymanowski, były właściciel Żukocina pod Kolomyją.

W Kolomyi zmarł Henryk Leibschan de Scharntenburg, emer. kapitan.

NOTATKI

literackie i artystyczne.

Repertuar teatru lwowskiego we Lwowie. Dziś w poniedziałek (drugie popularne przedstawienie, po cenach zniżonych) „Mieszczanie”, sztuka w 4 aktach Maksyma Gorkiego.

Jutro we wtorek „Piękna Helena”, operetka w 3 aktach Jakóba Offenbacha.

W środę „Papla”, komedia w 3 aktach Sée.

We czwartek „Postanice 6666”, operetka w 3 aktach z prologiem C. M. Zieherera.

W piątek po raz pierwszy „Paweł Lange i Tora Parsberg”, sztuka w 3 aktach przez Björnsterne Björnsona.

W sobotę „Piękna Helena”, operetka.

Nowa opera polska. Profesor wiedeńskiego konserwatorium muzycznego, Henryk Melcer, skomponował nową operę pt. „Marja”, która po raz pierwszy wystawioną zostanie w Warszawie. Próby, którei kierować będzie sam kompozytor, rozpoczną się w pierwszych dniach listopada.

„Ogrodnictwa”, zeszyt z października, wyszedł i zawiera: E. Janczewski: Tytiotka, z ryciną; K. Jakimonek: Inspekt, z rycinami; J. Różański: Suszarka kuchenna, z rycinami (ciąg dalszy); K. Jakimonek: Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach; J. B.: Piśmiennictwo ogrodnicze; Kronika; Zapytania i odpowiedzi; Ceny warzyw i owoców na targu w Krakowie; Ogrodnicy, poszukujący posad; Poszukujący ogrodników; Omyłka druku.

Wychowankowie gimnazjów ruskich.

Od jednego ze znanych, a bardzo poważnych lekarzy lwowskich otrzymujemy wiadomość faktów, które spisał z własnej praktyki lekarskiej. Obiektywne to zestawienie charakterystyczne tak dobrze zarówno ducha, szerzonego w tych gimnazjach, jak i nastrojów słowu uczniowi, — że może służyć za cenny dokument do sprawy stanisławowskiego gimnazjum ruskiego w sejmie.

Oto, co pisze wspomniany lekarz: „Gdy” rady u mnie zasięgają uczniowie tut. gimnazjum ruskiego, to na moje polskie pytania odpowiadają albo

dnicy tu wymienieni. Ten najlepsza polszczyzna oświadczył, że przyszedł dla leczenia, że prosi o świadectwo choroby do egzaminu, ale zastrzegając sobie, by w świadectwie nazwisko jego było wypisane w brzmieniu ruskim, bo „od tego zawisł wynik egzaminu!”

„Przyznać, że byłoby krzywdą, gdyby miał nie zdać egzaminu dla poplek powiększenia”.

Tyle nasz informator. — Niechajże teraz pedagogowie nasi i obywatele kraju powiedzą nam, jakie społeczeństwo wyjdzie z tych szkół, w których wyrabia się taka nienawistna naradowa wśród młodych i w których uczniowie muszą stać się „ruskie brzmienie nazwiska”, jeżeli pragną powodzenia przy egzaminie? — Piękna oświata, — nie ma co mówić!

SEJM.

Lwów 12 października.

31. Posiedzenie 1 sesji VIII. periody.

Posiedzenie zajął marszałek o godz. 10 min. 30. Na wstępie odczytano listy petycji, wnioski i interpelacje. P. Tarnowski postawił wniosek o wezwanie rządu, aby jak najprędzej otworzył drugie gimnazjum polskie w Przemyślu, na Zasaniu.

Interpelacje wnieśli: p. Szajer w sprawie niezapłaconych należności robotników Państwowej kolei w Przemyślu; p. Maryewski w sprawie targów w Podgórzu; p. Bednarski w sprawie regulacji Białki tatarskiej; p. Krempa w sprawie założenia sądu obwodowego w Mielcu; p. Staruch w sprawie nieporządków na stacji kolejowej Słoboda Teofilka na linii Halić-Tarnopol.

Z porządku dziennego odesłano do komisji bankowej sprawozdanie wydziału krajowego z wnioskiem o zmianę statutu Banku krajowego, poczem p. Marjowski motywowował swój wniosek o polecenie wydziałowi krajowemu, aby zbadał kwestię ewentualnej budowy sanatoriów krajowych dla chorych na gruźlicę i ażeby na następnej sesji sejmowej przedłożył odpowiednie wnioski: Wskazał na to, że tylko ludzie zamożni lub średnio zamożni mogą leczyć się w sanatoriach zagranicznych, lub w jednym z uzdrowisk krajowych. Szpitala krajowe zupełnie nie przyjmują chorych na gruźlicę w bardziej rozwiniętej już stadij choroby. Wobec tego ludność uboga, nie mogąc oczywiście i w domu leczyć się skutecznie, wydana jest bez wszelkiej pomocy na pastwę tej strasznej choroby. Mówca, jako laik nie stawia konkretnego wniosku budowy sanatoriów, lecz tylko prosi, ażeby polecono wydziałowi krajowemu zbadać tę sprawę.

Izba odesłała wniosek p. Marjowskiego do wydziału krajowego jako do komisji. Wniosek p. Huryka o wezwanie rządu, ażeby wydał w drodze konstytucyjnej zarządzenia, aby więźniów zakładu karnego w Stanisławowie zatrudniono tylko przy takich robotach, przy których uboga ludność nie byłaby narażona na konkurencję — odesłano do komisji prawniczej.

P. Gnoński motywował następujący swój wniosek:

Zważywszy, że nasza młodzież ma za mało sposobności poznać kraj rodzinny, jego piękności i bogactwa, zabytki przeszłości i to co powstało w nowszych czasach, że do kładnie poznanie kraju, zachęciłoby do pracy nad dalszym jego rozwojem, że więc należy budzić w młodzieży chęć poznania kraju i ułatwić jej to poznanie, że ten cel dałby się osiągnąć najlepiej, urządzając gremialne wycieczki młodzieży szkolnej w gronie nauczycieli. Wysocki sejm raczy uchwalić: Poleca się wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z radą szkolną krajową wypracował program wycieczek po kraju młodzieży szkolnej w towarzystwie nauczycieli i obmyślił potrzebne na to fundusze. — Wniosek ten odesłano do komisji szkolnej.

Z kolei gminie Liszna pow. sanockiego zezwolono na pobór w 1904 r. 173% w/w dodatku gminnego do podatków bezpośrednich.

Nastąpiła dyskusja nad sprawozdaniem komisji przemysłowej w sprawie wniosku p. Paygerta o założenie biura statystycznego dla przemysłu i handlu i pomocy krajowej celem założenia tkalni mechanicznej. Komisja wniosła: ażeby polecono wydziałowi krajowemu, by założył przy departamencie przemysłowym biuro statystyczne, któreby wyniki tych badań co roku drukiem ogłaszało. W dalszym ciągu proponuje polecenie wydziałowi krajowemu, aby zachęcił do założenia wzorowej tkalni mechanicznej w Galicji i ażeby udzielił na jej budowę pożyczki do wysokości 50% kapitału zakładowego i obrotowego, ale nie ponad 300.000 kor.

P. Maryewski zaproponował zmianę drugiej części wniosku komisji, tak ażeby ona brzmiała:

„Poleca się wydziałowi krajowemu dołożenie wszelkich starań, ażeby w Galicji założono tkalnię mechaniczną. Kraj ułatwi powstanie tego przedsiębiorstwa przez udzielenie pożyczki nawet przekraczającej 50% kapitału zakładowego i obrotowego, któryaby mogła być udzielona nawet na mniejszy procent i na dłuższy okres czasu, aniżeli zwykle to się dzieje przy pożyczkach z funduszu przemysłowego.” Mówca wskazał bowiem na to, że przy udzieleniu 75% kapitału właściciel kraj zbudowałby całą fabrykę, a potem ją darował ludzom prywatnym.

Poprawkę tej poprawki wydział krajowy p. Romanowicz.

Po końcowym przemówieniu sprawozdawcy p. Paygerta, który poprawkę p. Maryewskiego zaakceptował, izba z tą poprawką wnioski komisji przyjęła.

Następnie uchwalono uznać szpital w Skafacie za publiczny i powszechny. Gminę Powozice wraz z obszarem dworskim przeniesiono z okręgu reprezentacji powiatowej w Wadowicach do okręgu reprezentacji pow. w Wieliczce. Dalej proponowała komisja administracyjna przeniesienie gminy Złoczów z okręgu sądowego i starostwa w Czortkowie do okręgu sądowego w Budzanowie i starostwa w Trembowli, ale po przemówieniu p.

Rudrofa, który się temu sprzeciwił a na wniosek p. Viviena sprawę tę odesłano napowrót do komisji. Gminy Hucisko-Jawornicki oraz Włodzowa przeniesiono z okręgu sądu pow. w Tyczynie i starostwa w Rzeszowie do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku.

Następnie uchwalono wybudować dom administracyjny i pawilon dla zakazanych przy szpitalu powszechnym w Śniatynie, zakupić od gminy m. Drobobycza dom zbudowany na szpital i rozszerzyć ten budynek. Wdowie po nauczycielu niższej szkoły w Suchodole sp. Janie Górskim, przyznano stałe zaopatrzenie w kwocie 800 kor.

Z kolei przedłożył p. Tarnowski imieniem komisji prawniczej piętnaście sprawozdań o żądaniach rozmaitych sądów, domagających się wydania na sądowe urgensa postów: ks. Stojalskiego (w 9 wypadkach), Skolyszewskiego (w 2), Oleśnickiego (w 2), tudzież Stapińskiego i Truskolaskiego, każdego w jednym wypadku. Komisja proponuje w trzynastu wypadkach udzielić żądane przez sądy zezwolenia, odnośnie zaś do dwóch dotyczących ks. Stojalskiego nie, gdyż zdaniem komisji wypadki te mają tło polityczne. Izba uchwalała zgodnie z wnioskami komisji.

Następnie p. Urbański imieniem komisji drogowej przedłożył sprawozdanie o czynności departamentu IV wydziału krajowego w zakresie spraw drogowych za czas od 1 listopada 1901 do końca października 1902.

Komisja wniosła: przyjęcie do wiadomości sprawozdania z czynności departamentu IV i wezwanie wydziału kraj., aby dążył do uzyskania od rządu za państwowe tych dróg, które mają znaczenie pod względem wojskowym i ekonomicznym, aby przedłożył sejmowi projekt budowy dróg konkurencyjnych, aby powiększył liczbę krajowych warsztatów wyrobów betonowych i starał się o obniżenie taryfy od materiałów i wyrobów betonowych, oraz, aby przedłożył sejmowi projekt ustawy o policji drogowej. Nadto stawia komisja wniosek o wezwanie rządu, aby nie opodatkowywał założonych przez wydział krajowy warsztatów wyrobów betonowych i nie uznawał ich za zakłady przemysłowe.

Wniosek ten bez dyskusji przyjęto.

Następne posiedzenie dziś o godzinie 8 wieczorem.

Sytuacja na Węgrzech.

(Telegramy „Dziennika polskiego”).

Budapeszt. O wyniku audjencji polityków węgierskich u króla dotychczas nie wiadomo nic pewnego. Twierdzą jednak, że wszyscy trzej mężowie stanu, wymieniani w dniach ostatnich, będą powołani do steru rządów. Stefan Tisza ma zostać szefem gabinetu, Juljus Andrassy — ministrem spraw wewnętrznych, a wchodzi także w kombinację Dezydery Perczel, który dał się poznać z energji i wpływa w czasie wyborów. Gabinet wejdzie w życie na podstawie manifestu królewskiego.

Powstanie w Macedonji.

(Tel. wt. Dziennika Polsk.).

Stambul. Według wiadomości konsularnych z Monastyr, stoczono niedawno w pobliżu Monastyr walki, w których brało udział 200 powstańców, 65% nich poległo. Po stronie tureckiej poległo 2 oficerów i 15 żołnierzy, 10 żołnierzy było rannych. Zdobyto wielkie zapasy żywności.

Stambul. Według wiadomości z Adrianopola, otrzymały wszystkie tamtejsze władze wojskowe i cywilne irade sułtańskie z poleceniem ochrony niewinnej ludności bułgarskiej, a zwłaszcza kobiet i dzieci.

Stambul. Rosyjski ambasador Zinowiew był wczoraj u sułtana na audjencji. Omawiano ostatnią notę Rosji i Austrii i podniesiono konieczność ukrócenia wykroczeń wojsk tureckich wobec Bułgarów.

Bułgarski agent dyplomatyczny Naczewicz doniósł rządowi tureckiemu o wykroczeniach wojsk tureckich, które kilkakrotnie już przekroczyły granicę bułgarską.

Z sejmów.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Obstrukcja w sejmie czeskim. Wiedeń. Grożąca ze strony Niemców obstrukcja w sejmie czeskim zwraca w tutejszych sferach politycznych uwagę i budzi poważne zaniepokojenie. Następnym jej mogłoby łatwo stać się obstrukcja w sejmie morawskim i w radzie państwa.

Z Wiednia czynią się usilne starania, aby Niemców czeskich odwieść od zamiaru, dotychczas jednak bez skutku.

Klub młodoczeski odbędzie dzisiaj posiedzenie i tu w sprawie. Jeżeli jednak nie zmienią dotychczasowego stanowiska, — jutro wybuchnie w sejmie praskim obstrukcja, albowiem skrajne żywioły niemieckie prą do niej wszelkimi siłami.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Rozmowa z dr. Koerberem.

Wiedeń. Wiedeński korespondent medjołańskiego dziennika *Secolo* ogłasza w tem piśmie treść swojej rozmowy z szefem gabinetu austriackiego. Z tego sprawozdania zastrzegając na podniesienie fakt, iż dr. Koerber zapewnił korespondenta, że ani na krok nie odstąpi od dotychczasowej swej polityki, którą nazywa wytrwałą cierpliwością. Zwołanie rady państwa zapowiedział dr. Koerber na jesień b. r., a o sytuacji w Austrii wyraził się, że jest zupełnie spokojną, a kraje zajmują się przedewszystkiem pracą nad dobrobytem ekonomicznym. Niesnaski i awantury dzieją się tylko w izbie poselskiej, co szef gabinetu tłumaczy zetknięciem się różnorodnych interesów narodowych tak licznych żywiołów państwa.

Co do wśchnicy włoskiej, oświadczył dr. Koerber, że przygotowania do jej założenia

są w pełnym toku, ale wroga agitacja irredentystów może utrudnić i odwrócić doprowadzenie dzieła do skutku.

Mowa Combesa.

Chermont Ferrand. Na bankiecie po odświeceniu pomnika Vereingetoryxa (wydanym na 4.000 nakręć) wygłosił prezydent ministrów Combes mowę. Wywodził, że rząd republikański więcej jak każdy inny troszczy się o dobra ojczyzny. Dla reakcji czynni są obecnie: w Brukseli książę Wiktor, w Marjebadzie książę Orleanski, wreszcie trzeci — Deroulede w San Sebastian. Republikański patriotyzm jednak nie zajmuje się tymi lotryżkami. Od 16 miesięcy prowadzi się walkę przeciw klerykalizmowi i trzeba walkę tę dalej prowadzić aż dojdziemy do pożądanego celu. Następnie zajmował się Combes różnymi kombinacjami, dotyczącymi ewentualnej zmiany większości parlamentarnej i oświadczył, że stanowczo sprzeciwiłby się wykluczeniu socjalistów i każdej innej grupy z obecnej większości. Blok musi być utrzymany taki jak jest.

Mówca wyłuszcza dalej program prac najbliższej sesji parlamentu. Do 31 grudnia załatwiony powinien być budżet, w styczniu zajmie się izba ustawą o 2-letniej służbie wojskowej, następnie przystąpi do zniesienia *les Falloux*, (która dotychczas dozwalała każdemu otwierać sobie szkoły i udzielać nauki). Potem przyjdą na porządek dzienny ważne kwestje reformy podatków, wreszcie ostateczne uregulowanie stosunku kościoła do państwa. Opozycja wprawdzie rozwinię dalej szaloną agitację w całym kraju, to jednak nie powinno przestraszać rządu, ani większości. Minister wychylił kielich na cześć członków republikańskiej większości.

Mówcy urzędowo entuzjastyczną owację. Przyjęto przez aklamację porządek dzienny, pochwalający program Combesa.

Wojna japońsko-rosyjska.

Frankfurt. *Frankf. Ztg.* donosi z Szangaju, że nadeszła tam wiadomość z Czufu, iż Japończycy zajęli wczoraj Mazampo na Korei. Każdej chwili jest spodziewaniem wypowiedzenie wojny.

Leopold II. w Wiedniu.

Wiedeń. Według oficjalnego programu przybędzie tu król belgijski 17 bm. Na dworcu zachodnim powita go cesarz, arcyksiążęta i naczelni władcy. Król zamieszka w Burgu. Popołudniu odbędzie się obiad, wieczorem przedstawienie w operze, 18 bm. obiad w Schönbrunnie, poczem król odjedzie do Brukseli.

Wiedeń. Podróż króla belgijskiego ma stać z tem w związku, że król belgijski chce prosić cesarza na sędzię rozjemczego w sprawie Kongo. Międzykrajowa koła są przeciwnie przyjęciu tej propozycji.

Podróż monarsze.

Rzym. Minister spraw zagranicznych Morin udał się wczoraj wieczorem do Pizy, a dziś przyjeżdży będzie przez króla, któremu towarzyszy do Paryża.

Wobec doniesień paryskiego *Tempsu* i *Pette Republique* o podróży cara do Rzymu, donosi *Tribuna*, że dotychczas zawsze jeszcze jest nadzieja, iż car przeciw do Rzymu przyjedzie, nie wiadomo tylko w jakim terminie, którego ustanowienie car sobie zastrzegł.

Podróż cara do Włoch.

Wiedeń. Wbrew wszelkim pogłoskom, tutejsza *Montags-Revue* twierdzi stanowczo, że projekt wizyty carskiej w Rzymie nie został bynajmniej zaniechany. Przeciwnie. Car pojedzie w czasie i według programu, dawniej ogłoszonego.

Loubet i Pius X.

Paryż. *Gaulois* donosi, że prezydent Loubet nie będzie żądał wizyty u papieża podczas swego pobytu w Rzymie. Tym sposobem Pius X nie znajduje się w przykrych sytuacji odmówienia temu żądaniu.

Pomnik Bismarcka w Poznaniu.

Poznań. Na bankiecie po odświeceniu pomnika Bismarcka, wygłosił minister Rheinbaben mowę, w której wyraził życzenie, by żywioł niemiecki dalej szedł obecną drogą. Niemcy mogą być w tym względzie zawsze pewni najsilniejszego poparcia ze strony rządu.

Traktat francusko-angielski.

Londyn. *Daily Telegraph* donosi, że mimo dotąd osiągniętego bardzo pomyślnego rezultatu, projekt francusko-angielskiego traktatu rozjemczego nie jest jeszcze gotów.

Paryż. Dzienniki omawiając traktat rozjemczy między Francją a Anglią, donoszą, że sprawa egipska i nowofundlandzka, wyłączone są z tego traktatu i tylko trudności mogące w przyszłości powstać, mają być przedłożone sądowi rozjemczemu, gdyby rokowania dyplomatyczne pozostały bez skutku.

Dzienniki sądzą, że parlamenty angielski i francuski bez wątpienia uchwalą ten traktat.

Zajęcie na konferencji ugodowej w Hadze.

Petersburg. Ministerstwo spraw wewnętrznych udzieliło pierwszego napomnienia pismu *Petersb. Wiedomości* z powodu skodliwego kierunku pisma, jaki się przejawiał szczególnie w ostatnim artykule jego. Artykuł ten doniósł o nieznanej dotychczas wystąpieniu niemieckiego pełnomocnika Uenza na trzecim posiedzeniu sądu rozpoznawczego w Hadze przeciwko rosyjskiemu ministrowi sprawiedliwości Murawiewowi. Z artykułu wynikało, że albo Uenz miał polecenie obrażenia Rosji, albo nieostrożnie wypowiedział tajne życzenia Niemców, którzy dają do tego, by Niemcy z nienacką zaatakowały Rosję, jak to uczynili z Francją w r. 1870.

Nowoje Wremia donosi ze źródła wiarygodnego, że o podobnym zajściu w Hadze nie wiadomo.

Berlin. Biuro Wolfa donosi, że w sprawie rewelacji *Petersb. Wiedomości* w dobrze poinformowanych kołach berlińskich potwierdzają tylko doniesienie pisma *Nowoje Wremia*.

Komisja dla budowy dróg wodnych.

Kraków. Gmina krakowska podejmowała wczoraj wieczorem w „Grand-hotelu” członków komisji dla dróg wodnych. Długo

toast na cześć gminy Krakowa wygłosił szef sekcji z ministerstwa handlu, Schuster, podnosząc, że z chwilą budowy dróg wodnych, zacznie się dla Krakowa i okolicy nowa era ekonomiczna.

Reprezentanci gminy złożyli w komisji dróg wodnych oświadczenie, domagające się, by projekt regulacji objął także regulację Rudawy i Wilgi i budowę ochronne przed wylewami, oraz, by termin ustawowy rozpoczęcia robót w r. 1904 był dotrzymany.

Zamach na żonę.

Kraków. Aresztowano tu emerytowanego konduktora kolei państwowych Mikołaja Podgórskiego, który z nabitym rewolwerem przybył do mieszkania nieżyjącej z nim żony, na ulicy „Ślask”. Gdy go nie wypuszczono, strzelił do okna piekarni, gdzie pracowało kilku ludzi i ranił śmiertelnie praktykanta piekarskiego Urbanka. Rannego odesłano do szpitala.

Socjalistyczne zgromadzenie.

Praga. Wczoraj odbyło się kilka zgromadzeń socjalistycznych na korzyść powszechnego prawa wyborczego. Po zgromadzeniach udali się uczestnicy w wielkich grupach pod redakcją *Narodních Listů* i pomieszkani dra Herolda, gdzie urządzono przeciw niemu demonstrację. Policja zarządziła kilka aresztowań.

Rozruchy republikańskie

Bilbao. 2000 osób, które brały udział w meetingu republikańskim, urządziło demonstrację. Kilka domów, opatrzonych w napisy religijne, obrzucono kamieniami. Wybito szyby w redakcji tutejszego pisma klerykalnego. Przyszło do starcia z żandarmerją. 3 osoby zabite, 29 rannych.

Trzęsienie ziemi na Węgrzech.

Pięćkościół. Wczoraj w nocy o godzinie pół do 2 dało się tu uczuć kilka sekund trwające trzęsienie ziemi. Mury niektórych domów zarysowały się.

Salisbury tajnym kanclerzem.

Londyn. Markiz Salisbury zamianowany został tajnym kanclerzem (przechowującym pieczęć państwową). Godność tę piastował dawniej zmarły lord Salisbury następnie lord Balfour.

Kongres serbski.

Osiek. Serbski kongres w Karłowicach przy badaniu rachunków z funduszu serbskich za rok ubiegły, stwierdził liczne nieprawidłowości. Wydział uchwalił pociągnąć do odpowiedzialności w drodze dyscyplinarnej odpowiednie organy. Adwokat kongresu otrzymał polecenie poczynienia kroków sądowych w tej sprawie.

Kongres socjalistyczny.

Marsylja. Kongres radykalno-socjalistyczny uchwalił rezolucję z wezwaniem socjalistycznych posłów francuskich, aby porozumieli się z posłami innych państw, którzy zgadzają się na zasady projektu, by we wszystkich parlamentach równocześnie wzięto pod obrady sprawę redukcji wojsk i powszechnego rozbrojenia.

Pożar torfowych terenów.

Budapeszt. Tereny torfowe w Ecsed płoną od dni kilku. Pożar rozszerza się ciągle i pochłonął już kilka ofiar w ludziach. **Zajęcie na konferencji ugodowej w Hadze.**

Budapeszt. Palą się wielkie torfowiska w Ecsed. Groźne niebezpieczeństwo, wojsko wyruszyło na pomoc.

Powódzie w Ameryce.

Nowy Jork. Wylewy w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki trwają dalej. Szczególnie w Paterson sytuacja bardzo groźna. 50 domów runęło, 50 rodzin bez dachu. Kilka tysięcy osób bez pracy. Kolejne znaczne uszkodzone.

Clermont Ferrand. Wczoraj przed południem odbyło się odświecenie pomnika Vereingetoryxa, w obecności prezesa gabinetu Combesa, ministrów wojny i rolnictwa. Minister wojny zaznaczył w swej mowie, że Vereingetorix jest pierwszym, który podniósł we Francji hasło o popieraniu patriotyzmu, poczem Francja uzyskała wreszcie niezawisłość światową, ale jeszcze do dziś toczy walkę o niezawisłość duchową. Aby i tę uzyskać, potrzeba być owianym duchem Vereingetorixa. Mowę tę przyjął ucznymi okłaskami.

Popołudniu odbył się bankiet na 4000 nakręć, na którym byli ministrowie.

Trydent. Zmarł książę biskup Valissi, po dłuższej chorobie.

Kronika z ostatniej chwili.

Rabus w dziedziłowskim dworze. Do spyalni zamieszkanej w Dziedziłowie dra Juliana Czerkawskiego, właściciela dobr i emerytowanego starszego lekarza sztabowego, zakradł się wczorajszej nocy o godzinie pół do 4 rano rabus jakiś i po ciemku gospodarowa w niej począł. Dr Czerkawski obudzony ze snu podejrzaniem rzucił się nań oprysk i zadał mu nożem 5 ran w piersi. Ponieważ świeca zgasała od razu napadnięty bronił się po ciemku ciętkim lichtarzem, bronił się zaś tak skutecznie, że rabus otrzymawszy lichtarzem kilka ciosów w twarz i głowę, uciekł. Rany dra Czerkawskiego zbyt ciężkimi nie są. Żandarmerja całego powiatu kamionieckiego ściga zbrodniarza.

Zgubione bilety. Zgymunt Willner woźny kahału lwowskiego, zgubił przechodząc ulicą Karola Ludwika, w okolicy cukierni p. Bienieckiego, 55 biletów do żydowskiego teatru, na przedstawienie, które danem będzie na rzecz złoczowskich pogorzelców.

Dział ekonomiczny.

— **Wiedeń** 12 października. (Giełda połud. godzina 12 minut 30). Marki 117/30, Renta m. jowa 100—, Węg. renta koronowa 97/70, Akc. austr. zakł. kred. 651/25, Akcje węg. zakł. kred. 716/50, Akcje Anglobanku 272—, Akcje Unionbanku 522/50, Akcje Bankvereinu 473/50, Akcje Länderbanku 416—, Akcje kolei państw. 651—, Lombardy 79—, Akcje kolei Elbethal —, Akcje fabryki broni —, Akcje tytoniowe

358—, Akcje Alpij 376/50, Akcje Rima Muranji 457/50, Akcje praskiego Tow. żel. —, Losy tureckie 125/50, Ruble 252/75. Usposobienie słabsze.

— **Berlin** 12 październ. (Giełda poranna). Akcje kredytowe 205/10, Towarz. dyskontowe 190/90. Usposobienie słabe.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 12 października 1903 roku.

HOTEL GEORGEA. Hr. A. Wodicki z Krakowa. Hr. A. Skrzyński z Zagórz. Hr. S. Tarnowski z Krakowa. Hr. Z. Tarnowski z Dzikowa. Hr. J. Baworowski z Ostrowa. Hr. J. Tyszkiewicz z Kolbuszowej. Hr. K. Dzieduszycki z Martynowa. Hr. W. Dzieduszycki z Jezupola. Hr. K. Ledóchowski z Włocławka. Hr. J. Piniński z Grzymałowa. P. Górski z Krakowa. S. Sozański z Wiednia. K. Paygert z Sidorowa. W. Gitycki z Warszawy. T. Sroczynski z Jasła. J. Siemiginowski z Jakobiaka. E. Micewski z Tuczepp. A. Holzman z Warszawy. L. Fridenko z Drobobycza. L. Słomski z Podola ros. G. Mac Garvey z Londynu. F. Bujnowski z Pilzna. M. Garapich z Cebrowa. E. Lityński z Litwinowa.

HOTEL EUROPEJSKI. T. Słonecki z Zadurowa. J. Łabędzki z Trybuchowic. F. Kosowska z Łopaszów. F. Heck z Czerniowic. J. Kapko z Lubaczowa. J. Sochański z Hraszkowic. J. Bielecki z Gromnika. J. Filipowski z Koaowa. Dr. J. Landau z Podwerbec. Ch. Winkler z Stryestu. Dr. Jordan z Krakowa. J. Stojowski ze Stanisławowa.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej za nie odpowiedzialności.

Kandydat notarialny

uprawniony do zastępstwa, szuka posady. Zgłoszenia: „Koncypient” poste restante Przemyśl. 1018

Adw. dr. Mieczysław Szellga

przeniósł kancelarię 1020

do domu ul. Kopernika 1. 4. I. piętro.

Specjalista w chorobach uszu, nosa, gardła i krtań

Dr. Teofil Zawelski,

ordynuje od 11—12 i od 3—5 ulica Sykstuska 1. 35. 835

Leczenie zbroczeń mowy.

Przeniosłem się na stałe mieszkanie do lecznicy **Marjówka** pod Lwowem, w której przyjmuję chorych **przez rok cały.** **We Lwowie** bywam w poniedziałki, środy i piątki od 3—5 przy ul. Długosza 1. 1. parter.

Adres: Marjówka, Lwów 14. Telefon 572. Telefon we Lwowie 684.

Dr. Józef Zakrzewski.

WYRÓB KRAJOWY

MARKA OCHRONNA

Mam zaszczyt donieść, że papier *listowy „Góra nasza”*, jak również inne papiery z napisami „Wyrob krajowy” a nie zaopatrzone wyżej obłą marką ochronną, nie są wyrobem krajowym. W kraju istnieje tylko jedna fabryka kopert i papierów listowych pod firmą:

S. W. Niemojowski we Lwowie.

Upraszam Wszystkich, którym zależy na rozwoju przemysłu rodzimego by przy zakupie papierów i kopert listowych uważali na powyższą markę, a bez niej wyrobów takich nie kupowali, zaś kupców, którzy korzystając z ogólnego prądu dążącego do uprzemysłowienia kraju, wprowadzają Publiczność w błąd podsuwaniem wyrobów niemieckich jako krajowe napiewnowali tak jak na to zasługują.

